

AUMASTECS, mot de la Ribera d'Ebre i Terra Alta, que descriu Bladé i Desumvila: «la sínia, la qual consta principalment de dues grans rodes —la una vertical, l'altra horitzontal—, engranades per uns pius anomenats *aumàstecs* i clavilles» (*Benissanet*, p. 56), i que *AlcM* varia lleument com a *aumàstics* «bastons forts que van clavats a les rodes del pou i fan l'ofici de dents per a l'engranatge» localitzant-ho a Gandesa: té aire vagament aràbic, però no li veig l'original en aquesta llengua (empresa a priori ben difícil en un mot d'estructura allí tan adotzenada); cf. cast. *mástil* 'pal de barca' (que pogué passar a tal ús des de les embarcacions de l'Ebre?), idea a la qual hi ha bones objeccions per raons de vitalitat, etc. (un arag. *masto* 'planta a què es clava l'esqueix' MASCULUS, no hauria dat tal evolució catalana) i una contaminació amb un rar cast. *almartigón* 'estaca' (DCEC I, 145b20) o amb un qüestionable *almástigo* 'semillero' (> *'bosquet'?, id. 139b41, 43, 52) és tot a base de mots d'existència ben problemàtica, almenys en català; més seriós fóra conjecturar que existís en mossàrab *básteg(o)* = cast. *vástago*, *vestugo*, *bástiga*, mossàrab *Aben-bastagair*, i altres mots com els que he tractat en BASTÓ; i que **albàstec* hagués passat a **almàstec* (*aum-*) potser per influència del tipus (D)OMESTICUS 'arbre explotat, corcat' 'tota cosa amansida', del qual he tractat en diversos llocs, a propòsit de *metxot* 'suro que ja ha estat pelat' ('riuet) canalitzat' (*riu (D)emetge* en els afores de Berga) i d'un pasatge que he comentat en l'ed. de Cerverí de Girona, on *demestge* i variants anàlogues apareixen en els manuscrits amb sentits semblants.

Aumec, V. *aumaec* *Aumedia*, *aumediaire*, V. DCEC I, 140b *Aumeig*, V. *ormeig* *Aument*, V. *augment* *Aumesc*, *aumesquera*, V. *mesc* *Aumolls*, V. *molls* *Aumón*, V. *món*

AUMORDA, Baix Segre, 'obertura en una sèquia', per als detalls i per a l'etimologia aràbiga (veg. *EntreDL* III, 113-114, i DCEC I, 154a, *almoceda*); també a Favara, en variant *almolda* (*Rev. de Aragón*, 1902, 250).

Aïmar, V. un *Aup* 'deixant d'una nau, cast. *estela*', V. *albaina* *Aüpar*, V. *upa* *Auquilles*, ¿potser una tela on hi havia estampetes pintades (com una *auca*)? *Aur* 'or', V. or

Aur: no es pot aprovar el procediment d'*AlcM* de reunir en un article les cites de tres mots, inconnexos entre ells, a base d'atribuir-los una etimologia infundada, sense demostrar que tinguin significat semblant ni ús veritablement aff: 1) un mot mallorquí per dir 'adéu' que no es documenta en cap autor, castellanisme recent, del cast. *abur-a(g)ur* basquisme modern en castellà (sigui quina vulgui l'etimologia del basc *agur*, que és possible i no inversemblant, però no gens segur, que sigui descendint del ll. *augurium*, DCEC I, 15); 2) un mot *abur* hapax que el *Curial* diu que

figura en un blasó o estendard sense explicar-ne el sentit i que pot ser mil coses (acròstic heràldic, mot cabalístic, etc.); 3) l'antiga interjecció *aur*, crit de guerra documentat en Muntaner i algun altre text medieval, que comencem per ignorar totalment on s'accentuava (a la *u*?; però igual podia ser *àur*, cf. *AIOS*? amb el qual llavors hauria estat més fundat de relacionar): que aquest tingui un «parentiu elemental» amb l'angl. i al. *hurra* (exclamació de triomf o de joia) és incert, que vingui del ll. *AUGURUM* és una suposició de ben escàs fonament, entre altres raons perquè es tracta d'un crit d'atac per animar a una acció violenta, que no és natural qualificar amb una expressió de bon desig; conjectura etimològica, aquesta última, tanmateix sostenible per a la interjecció muntaneriana, únic suggeriment digne d'estudi dins aquest infortunat article. Però àdhuc això té una versemblança ben escassa, havent-hi iguals raons per creure que s'accentués *aur*, i fins és versemblant, no apareixent mai grafiat amb *h* entre les dues vocals. Llavors, en canvi, la cosa raonable és que *àur* sigui una mera variant onomatopèica de *au* interjecció d'existència multiseccular (ja llatina clàssica i pre-clàssica), i de significat indiscutiblement semblant. L'addició de *-r* restarà fàcil sempre, com a variant onomatopèica (i fins fóra concebible que hi hagués influència d'*auri* 'investida' o d'una variant en *-r* del sinònim *AIOS*).

Aura, V. *orejar* *Aurada*, *auradella*, *auradeta*, *auramina*, V. or *Aurandella*, *auraneta*, V. *oreneta* *Auranciàcies*, V. b. ll. *aurantium* (TARONJA) *Aurat*, V. or *Aure*, V. *arbre*

Aureal (Arnau de Vilanova): ¿potser amb un sentit com 'joc d'atzar, joc aleatori', alteració de **aleal* > **areal* per influència de l'aure-nombre que els astròlegs usessin per endevinar la sort?

Aurella, *aurellana*, V. *orella* *Aurendeta*, *aurèndola*, *auraneta*, V. *oreneta* *Aure-nombre*, *aurèola* (o *aurèola*), *auri*, V. or *Auriana*, V. *orellana* *Auric*, V. or *Auricula*, *auricular*, V. *orella* *Aurifany*, V. *elefant* *Aurifer*, *aurífic*, V. or

AURIGA, pres del ll. *auriga* 'cotxer'. Mot només usat en literatura recent, com a terme arqueològic parlant de l'Antiguitat, o bé com a sinònim elusiu, lúxos, de to pretensions o lleument irònic.

Auristella, V. *oristella* *Auró* ('estora'), V. oró

AURÓ, 'arbre de bosc de la família acerínia', d'un derivat en -ONE del ll. *ACER*, -ÈRIS; tenint en compte que també hi ha *acirón* en alt-aragonès, *azeroú* i formes semblants en gascó i llenguadocià pirinenc, *alzeró* o *airó* en els nostres parlars de Pallars i Ribagorça, és possible que un **ACERONE* ja tingués alguna extensió en llatí vulgar, tot i que és insegur, essent així que és el primitiu *ACER* el que ha deixat descendència en els parlars italians, alpins i castellans. □ 1.ª doc.: *aderó*, 1314; *oró*, 1744, 1797; *auró*, 1864, Costa, Companyó, Verdager.